

Røde Kors' innspill til samarbeidsstrategien for barn i lavinntektsfamilier - Vedlegg om deltakelse i fritidsaktiviteter

Siden 2018 har Røde Kors, i samarbeid med Coop Norge, drevet en støtteordning for barn i lavinntektsfamilier slik at de kan delta i fritidsaktiviteter på linje med andre barn. Støtteordningen er nasjonal, og vi dekker det det koster å bli med i en selvvalgt aktivitet. Vi støtter barn som tidligere ikke har deltatt i en fritidsaktivitet, vi støtter barn som har vært i ferd med å måtte slutte på grunn av familiens økonomi, og vi støtter barn som har sluttet fordi familien ikke lenger hadde råd, slik at de kan komme tilbake i aktivitet.

Støtteordningen er tilknyttet Ferie for alle, et gratis ferietilbud til familier med dårlig økonomi. På samme måte som hjelpeapparatet (Nav, skolehelsetjenesten, familiekontor, barnevernet, flykningtjenesten) kan søke om ferie på vegne av familier, kan de også søke om støtte til fritidsaktiviteter. Etter at familien får tilbud om støtte, går ansatt i hjelpeapparatet og prosjektleder i Røde Kors sammen for å finne den beste løsningen for barna slik at de får deltatt i den aktiviteten de selv ønsker. Regningen sendes direkte fra den enkelte aktivitet til Coop Norge. Barna blir anonymiserte.

Støtteordningen dekker det det koster å bli med, og vi tilpasser oss barnas ønsker, familiens situasjon og hvor de bor. For noen kan det innebære at alt må dekkes, fra medlemskap til transportutgifter og utstyr. Enkelte får støtte til deltakerutgifter fra kommunens kontingentkasse, men så dekker vi egenandelen til cup. Noen barn vil gjerne ha med foreldrene, og trenger årskort i svømmehallen eller i alpinbakken, eller medlemskap i kinoklubben. Andre vil delta i organiserte aktiviteter, f.eks. i et idrettslag eller en kulturskole. Barn med funksjonsnedsettelse kan få dekket terapisivømming eller terapiridning. Flere ønsker å også privat sang- og musikkundervisning.

Vi har mottatt søknader på vegne av over 5000 barn. Søknadene har hittil kommet fra 160 kommuner. Vi støtter deltakere i vel 470 klubber, foreninger, idrettslag og kulturskoler. Dette har gitt oss flere indikatorer på behov, barrierer for deltakelse, kostnadsnivå og kommunenes arbeid. 90 % av kommunene som søker om støtte hos oss forteller at det ikke finnes lignende støtteordninger i kommunen. Noen er usikre på det finnes lignende ordninger. 10 % forteller at de har lignende ordninger, men at midlene er for små til å dekke behovet. Enkelte kommuner forteller at deres ordninger er behovsprøvde, og at kun familier på sosialhjelp får tilbud. Da søker de oss om støtte til familier som ikke kvalifiserer til sosialhjelp, men som fortsatt ikke får endene til å møtes. Det er tydelig at vår støtteordning fyller et tomrom i mange kommuner.

Ofte ser vi at barna ønsker å gjøre det samme som vennene sine. Det legger vi til rette for, noe som innebærer at vi ikke skiller mellom privattrevet og frivilligrevet aktivitet. Dette er nødvendig for i størst mulig grad å etterkomme barnas egne ønsker. Vi ser heller ikke at det ene er dyrere enn det andre. Kulturskoler og idrettslag kan være vel så dyre som en privat danseskole. Det er stor variasjon i både i kostnadsnivået og i hva familiene har behov for. Noen trenger sårt hjelp til en medlemskontingent på 250 kroner. Andre trenger betydelig mer for å kunne sende barna på svømmekurs. Vi ser også at mange ikke har råd til å forskuttere kostnader og få det refundert i ettertid. Derfor sendes fakturaer anonymisert og direkte til oss.

Basert på våre erfaringer, mener vi at en mulig nasjonal fritidskortordning bør ha en så bred definisjon av fritidsaktiviteter som mulig. Hvis ikke, risikerer man å danne annenrangs aktiviteter, og fortsatt ekskludering av de ordningen er ment å treffe. I tillegg risikerer man at barnas ønsker ikke blir ivaretatt, og de vil derfor ikke benytte seg av ordningen. Den bør også være økonomisk romslig, slik at de som i dag ikke får deltatt blir inkludert i aktiviteten de ønsker på fullverdig vis. Hvis ikke, risikerer man at ordningen i praksis blir en rabattordning for de som allerede har muligheter.